

Etelä-Pohjanmaan elinvoiman tilannekuva ja kehittämispotentiaali

6.3.2026

Elinvoimabarometri 2025 kyselyn tulokset tarjoavat osaltaan ajantasaisen kuvan maakuntien yritysten kokemasta elinvoimasta, verkostoitumisesta sekä johtamisesta ja päätöksenteosta. Kyselyyn vastasi yli neljätuhatta yrittäjää koko Suomessa. Etelä-Pohjanmaan tuloksia tarkasteltaessa on olennaista huomioida maakunnan kokonaissijoittuminen ja taustatekijät, jotka vaikuttavat yritysten arvioihin. Tämä analyysi perustuu 312 eteläpohjalaisen yrityksen keskeisiin vastauksiin, joita verrataan muiden maakuntien tuloksiin Suomen Yrittäjien elinvoimabarometri-kyselyssä 2025.

Yritysrakenteesta saa vertailukelpoisen lähtökohdan

Etelä-Pohjanmaan yritysrakenne on toimialan, liikevaihdon ja henkilöstömäärän osalta varsin samankaltainen erityisesti Pohjanmaan kanssa, joka maakuntana menestyi kyselyssä ja sijoittui kokonaistuloksessa ensimmäiseksi (3,05). Molemmissa maakunnissa palvelualat muodostavat suurimman toimialaryhmän ja valtaosa yrityksistä on pieniä, alle 10 henkilöä työllistäviä toimijoita. Liikevaihdoltaan alle miljoonan euron yrityksiä on huomattava osuus. Etelä-Pohjanmaalla kansainvälistä liiketoimintaa harjoittaa 19 prosenttia yrityksistä, mikä on alle Pohjanmaan tason (29 %), mutta lähellä koko maan keskiarvoa. Yritysrakenteen samankaltaisuus viittaa siihen, että maakuntien väliset erot elinvoimakokemuksissa eivät selity yksinomaan toimialarakenteella tai yritysten koolla, vaan myös toimintaympäristön laadulla ja vuorovaikutuksella.

Etelä-Pohjanmaan kokonaistulos ja sen kehitys

Elinvoimabarometrin kokonaistulos oli Etelä-Pohjanmaalla 2,82 ja sijoitus 12/18, mikä jää hieman alle koko maan keskiarvon (2,87). Vastaajat saivat arvioida kohtia asteikolla 1-5, jossa 1 = Erittäin huono ja 5= erittäin hyvä. Aikaisempaan vuonna 2023 pidettyyn kyselyyn verrattuna Etelä-Pohjanmaan tulokset ovat heikentyneet, mikä on kuitenkin valtakunnallinen ilmiö. Myös arvio maakunnan elinvoimasta ja sen kehitysnäkymistä seuraavan kymmenen vuoden aikana on laskenut hieman. Vaikka erot maakuntien välillä ovat suhteellisen pieniä, niin tulevaisuuden uskon osalta Etelä-Pohjanmaa jää hieman pienemmäksi esimerkiksi Pohjanmaahan ja Pirkanmaahan verrattuna, joka sijoittui kokonaistuloksissa toiseksi (2,99).

Verkostoituminen on yhteinen kehittämiskohde

Verkostoitumisen osa-alueella Etelä-Pohjanmaa sijoittuu 13 sijalle (ka. 2,43). Tulos on lähellä koko maan keskiarvoa ja vertailumaakuntia Pohjanmaata ja Pirkanmaata, mikä viittaa siihen, että verkostoitumisen haaste on laajempi kuin yksittäisen maakunnan ongelma. Erityisesti kysymys siitä, ottavatko suuremmat yritykset pienempiä mukaan toimintaan, saa matalia arvoja kaikissa maakunnissa. Pohjanmaa erottuu tässä myönteisemmin, mikä saattaa heijastaa vahvempaa klusteri toimintaa erityisesti energiasektorilla, sekä alihankinta- ja vientiverkostoissa.

Etelä-Pohjanmaalla maakunnan toimijoiden välinen keskustelu elinvoimasta (ka. 2,83) ja keskustelujen vaikuttavuus käytännön toimintaan (ka. 2,95) ovat keskeisiä kehittämiskohteita. Tulokset viittaavat siihen, että vuorovaikutuksen määrää ja vaikuttavuutta voidaan edelleen vahvistaa.

Johtaminen ja päätöksenteko vahvuutena

Johtamisen ja päätöksenteon osa-alueella Etelä-Pohjanmaa sijoittuu kolmanneksi (ka. 2,66), lähelle Pirkanmaan tasoa. Vaikka keskiarvot jäävät alle kolmen, suhteellinen sijoittuminen osoittaa, että maakunnan yhteistyö ja päätöksentekorakenne koetaan toimiviksi verrattuna moniin muihin maakuntiin. Tämä tarjoaa tärkeän kehittämisresurssin. Vahva johtamispohja voi toimia apuna verkostoitumisen ja yritysten osallisuuden vahvistamisessa.

Saavutettavuus ja puoleensavetävyys

Etelä-Pohjanmaan saavutettavuuden kokonaisarvio on hieman heikentynyt vuodesta 2023, mutta yksittäisistä mittareista tieverkko ja tietoverkot saavat edelleen hyviä arvioita. Satamapalvelut vaikuttavat Etelä-Pohjanmaan saavutettavuuden kokonaistulokseen alentavasti, sillä sitä ei tutkittu vuonna 2023.

Puoleensavetävyydessä erityisesti liikunta- ja kulttuuripalvelut arvioidaan myönteisesti. Osaavan työvoiman saatavuus nousee kuitenkin haasteeksi, mikä on linjassa valtakunnallisen kehityksen kanssa.

Johtopäätökset

Elinvoimabarometri 2025 osoittaa, että Etelä-Pohjanmaan elinvoima ei ole heikko, mutta se jää hieman valtakunnallisesta keskiarvosta. Yleinen suhdannetilanne näkyy Etelä-Pohjanmaalla verrokkimaakuntia enemmän. Erot vertailumaakuntiin Pohjanmaahan ja Pirkanmaahan, jotka menestyivät kyselyssä, ovat pieniä ja liittyvät erityisesti verkostoitumiseen sekä toimijoiden välisen keskustelun vaikuttavuuteen.

Keskeinen havainto on, että maakunnan yritysrakenne on vertailukelpoinen menestyvien alueiden kanssa. Tämä viittaa siihen, että kehittämispotentiaali on olemassa. Panostukset yritysten osallisuuden vahvistamiseen, pk- ja suurempien yritysten yhteistyöhön sekä keskustelun muuttamiseen konkreettisiksi toimenpiteiksi voivat vahvistaa maakunnan elinvoimakokemusta jo lyhyelläkin aikavälillä.

Etelä-Pohjanmaan vahvuus on sen tiivis toimijaverkosto ja suhteellisen hyvä johtamissijoittuminen. Näiden varaan rakentamalla on mahdollista vahvistaa maakunnan elinvoimaa systemaattisesti ja kääntää lievä lasku uudeksi kasvun suunnaksi.

Artikkeli on kirjoitettu osana Elinvoimainen ja verkostoitunut Etelä-Pohjanmaa (ELVE) -hanketta, joka on Etelä-Pohjanmaan liiton rahoittama (AKKE) ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun toteuttama.

Hankkeen toimenpiteinä on analysoitu elinvoimabarometrin tuloksia, toteutettu työpajoja Etelä-Pohjanmaalla etsien ratkaisuja yhdessä eteläpohjalaisten kuntien, kuntapäättäjien, yrittäjien, aluekehittäjien, oppilaitosten sekä muiden TKI-toimijoiden kanssa. Työpajat maakunnassa jatkuvat kevään 2026 ajan: https://projektit.app-staging.seamk.hion.dev/yrittajyys-ja-kasvu/elinvoimainen-ja-verkostoitunut-etela-pohjanmaa-elve/**Heikki Punkari**
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Emmi Tuurinkoski
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Kirjoittajat toimivat SEAMKissa asiantuntijoina.